

Pasaulio laisvosios tautos laukia Amerikos pagalbos

Trumano kalba kongrese ir senate

BBC, III. 12. Svarbus Trumano pareiškimo pasaulio viešoji nuomonė laukė jau nuo praėjusios savaitės vidurio. JAV prezidentas turėjo pareikšti Amerikos vyriausybės nuomonę dėl finansinės paramos suteikimo Graikijai ir Turkijai.

Kovo 12 d. JAV kongresas ir senatas bendrą pėsdyje išklauė šį svarbų prezidento pranešimą, kurio trumpą santrauką čia pateikiame.

Savo kalbos pradžioje Trumanas nurodė, kad šis reikalas yra nepaprastos svarbos ir jis atsisakė numatyto kelionės, jog pats asmeniškai tai atstovams galėtų paskelbti.

Graikijos ir Turkijos vyriausybės prašo finansinės paramos inkrimin tu kraštų atstatymui. Pagalbos reikalavimą yra patvirtinę tu kraštų JAV stebėtojai ir žinovai. Todėl, jis prašo atstovus suteikti žiemis kraštams 400 mil. dolerių paramą ligi 1948 m. birželio mėn. 30 d. Jis taip pat prašė, kad kongresas ir senatas sutiktų ir šiuos kraštus pasiūlyti kariniais ir civiliais stebėtojais, kurie prižiūrėtų teisingą pagalbos paskirstymą.

Trumanas nurodė, kad padėties rimtumas reikalauja, jog jo prašymas būtų patenkintinas. Jis priminė, kad dažnai nesilaikoma duotų pažadų ir yra pažeistas Jaltos susitarimas. Tai įvyko Lenkijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje ir kitose kraštuose. Kur buvo naudojamos bauginimo, teroro ir kitos priemonės. Amerika prieš tai protestavo.

Graikijoje, komunistų vadovaujami, keli tūkstančiai sukėliū drumsčia krašto ūkinį atkurti ir demokratinę institucijų veikimą. Jeigu jie paimitų valdžią ir savo rankas, tada žūtų bet kokia demokratinė santvarka šiame krašte. Graikijai finansinė parama yra būtina reikalinga, kad ji liktų laisva ir nepriklausoma.

Jeigu Graikija patektų į šios grupės rankas, tad tuoj atsirastų grėsmė Turkijai ir visiems Artimiesiems Rytams. O tai galėtų sukelti ne tik neramumų, bet ir karą pasaulyje. Sugrįžimas demokratinę institucijų šiuose kraštuose turėtų katastrofiškus pasekmių ne tik Vakarams, bet ir Rytams.

Mes esame pavojingame kelyje, ir JAV turi padėti, kur tik gali, šį pasaulį pašalinti. *Turkijos nepriklausomybė yra būtina.* Britanija negali visur padėti, todėl JAV turi užimti tas vietas, kur Anglija turi pasitraukti. Pasaulis nestovi vietoje ir jo status nėra nepažeidžiamas. Amerika yra atsakinga už pasaulio laisvės išlaikymą, už kurią buvo kariuomena ir išleista 43 milijardai dolerių. Dabar prašoma mažiau 1%, kad tie idealai, už kuriuos buvo kariuomena, būtų išlaikyti. Amerika yra vienintelis kraštas, kuris gali ir turi padėti.

Trumanas baigė: „Mes turime veikti tučtuojau ir ryžtingai. Laisvosios pasaulio tautos yra atkreipę ir mus akis savo laisvei išlaikyti ir laukia mūsų pagalbos.“

Korespondentai sako, kad Graikijai bus paskirta 250 mil. dolerių, o Turkijai 150 mil. dolerių.

Prezidento kreipimasis buvo priimtas palankiai ir rimtai, skelbia pirmieji pranešimai. Diskusijos šiuo klausimu Kongrese turės lemiamos reikšmės visai Amerikos ateities politikai. Debatai turėtų įvykti po kelių dienų.

Respublikonų lyderis Senato užsienio komisijos pirmininkas senatorius Vandenbergas pritarė Trumano kalbai, pareikšdamas, kad Kongresas jo prašymą turi patenkinti. To reikalauja padėties rimtumas, kaip tai pabrėžė pats prezidentas.

Kovo 13 d. Anglijos spauda Trumano kalbą sveikina. Tik vienas komunistų „Daily Worker“ kritikuoja prezidento už imperialistišką ir reakcionerišką politiką.

Atėnuose ir Ankaroje Trumano pareiškimas priimta džiaugsmingai.

Rusijos dominijos Pabaltijyje

Plačiai skaitomas anglų žurnalas „News Review“ savo 1947 m. vasario 13 d. Nr. deda straipsnį, pavadinantį „Russia's Baltic Dominions“.

Čia duodame to straipsnio su trumpintą vertimą

Ta proga reikia pabrėžti, kad šis žurnalas gina tremtinių problemos teisingą ir žmonišką išsprendimą. Vasario 8 d. jo suruoštamame pokylyje dalyvavo daug žymių asmenų, jų tarpe gen. leit. Sir Frederic Morgan. Čia jis pasakė garsią tremtinių ginančią kalbą, kuri rado atgarsio visoje anglų spaudoje.

Nuo 1230 m., kada kryžiuočių ordinas pradėjo veržtis išilgai Baltijos pajūrio ir pelkėtą ir tankiais miškais apaugusį kraštą, tarp Nemuno ir Suomijos įlankos prasidėjo vargingas gyvenimas. Ribodamosi su galingomis vokiečių, lenkų ir rusų tautomis Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybės trumpai tegalėjo būti savarakiškos. Šiandien, po dviejų pasaulinių karų, tik 20 metų nepriklausomai gyvenę, šie kraštai yra vėl Rusijos pavergti.

Petrus Didysis, kuris visą laiką ambicingai stengėsi atidaryti rusams langus Baltijos jūroje, turėtų būti patenkintas sovietų valstybės Juozo Stalino darbu. Estijos, Latvijos ir Lietuvos sienos šiandien sumušiamos pasauliu ir rodamos žemėlapiuose vien tik iš mągdomo. Talinas, Ryga ir Kaunas yra užmirštos sostinės, kur buvusios nepriklausomybės paminklai dar bevertiškai tebestovi.

1940 d. rugpjūčio mėn. aneksavę ir vėliau po nacių pralaimėjimo antrą kartą užėmę, Pabaltijio valstybes, sovietai gavo platų išėjimą į jūrą su svarbiais Rygos ir Klaipėdos uostais ir su laikinai paklusniais 6 mil. tu kraštų gyventojais. Prie 12 buvusių sovietų socialistinių respublikų dar buvo pridėtos trys. Kiekviena jų turi savo vyriausybę.

savo liaudies komisariatus (ministerijas), savus parlamentus, bet jų visos intencijos ir tikslai yra griežtai Maskvos kontroliuojami.

Šis žemėlapis buvo įdėtas „N. R.“ pirmojo demadojo straipsnio.

RUSIFIKACIJA

Baltijos kraštuose Maskva veda pastovią rusifikacijos politiką. Paskutiniame Latvijos geležinkelio sijos darbininkų susirinkime Rygoje 90% buvo rusų. Lietuvoje rusinimas yra dar sportinis. 2/3 Lietuvos liaudies komisarų yra rusai. Jų tarpe yra tokių ryškių rusiškų pavardžių, kaip Sokolov (min. pirm. pavaduotojas), Taudin (pramonės ministras), Kožuokovski (geležinkelio direktorius).

Latvijos prezidentas komunistas prof. Augusts Kirchnersteins pareiškė, kad vasario 16 d. rinkimuose lygiai, taip kaip ir Sov. Sgoje, yra tik vienos partijos sąrašas ir bus balsuojama tik už komunistus. Pats J. Stalinas yra Rygos miesto kandidatas. Sov. Sga ekonomiškai baigia sukratyti Pabaltijio valstybes. Plane

Atominės energijos klausimas užburtame rate

Kovo 10 d. VST savo posėdyje nieko negalėjo nutarti atominės energijos klausimu. Šių metų pradžioje atominės energijos komisija, kuriai vadovavo amerikietis Bernard Baruch, priėmė amerikiečių paruoštą planą dėl atominės energijos kontrolės. Kovo mėn. pirmomis dienomis Saugumo Taryba turėjo šį klausimą galutinai priimti arba atmeti. Kovo 1 d. posėdyje sovietų delegatas Gromyko amerikiečių planą atmetė. Jis motyvavo, kad tai nesuderinama su didelės valstybės garbe ir suvereniteto teisėmis. Jis pateikė savo pasiūlymus. Jie niekuo nesiskiria nuo ankstesniųjų sovietų pasiūlymų ir palieka visą galią Saugumo Tarybai, kurioje 5 nariai privalo turėti veto teisę.

Amerikos spauda rašo, kad šis klausimas grįžo į tą pirmąją padėtį, kurioje jis buvo praėjusiais metais birželio mėn. Dabar Saugumo Tarybai šis klausimas grąžinus atominės energijos kontrolės komisijai, ten bus nagrinėjamas ir ruošiamas naujas planas. Rugšio mėn. susirenkančioji JT sesija naujus planus turės priimti arba atmeti.

NAUJI SUĖMIMAI VENGRIJOJE

Hamburgo radijas pranešė, kad kovo 10 ir 11 d. d. Budapešte ir apylinkėse buvo suimta 16 asmenų, priklausiusių slaptai pogrindžio organizacijai. Padėtis Vengrijoje gana įtempta. Praėjusios savaitės viduryje JAV vyriausybė įteikė Sov. Sgos vyriausybei notą, kad ši kišasi į Vengrijos vidaus reikalus. Priežastis: Vengrijos smulkųjų ūkininkų partijos gen. sekretoriaus Bela Kováč suėmimas. Amerikiečių vyriausybė pasiūlė, kad šį klausimą iširtų

Maskvos konferencija prasidėjo Molotovas kaltina Vakarus

Kovo 10 d. 17 val. Maskvos laiku Aviacijos Rūmuose prasidėjo šių metų pirmoji, o gal ir svarbiausioji, tarptautinė konferencija. Klausimai, kuriuos turės išspręsti keturi diėjai, nėra neįprasti. Vokietijos, Europos centrinio klausimo, sutarkymas turi nepaprastos svarbos visam pokario gyvenimui. Tad ir nenustabu, kad šiai konferencijai yra skiriama milžiniška reikšmė.

I Maskvą ministrai susirinko įvairiais keliais. D. Britanijos užs. reik. min. Bevinas, įvykdęs turė per visą Europą nuo Kalė ligi Maskvos, Sov. Sgos sostinę pasiekė kovo 8 d. Pakeliui jis buvo sustojęs Varšuvoje, kur apžiūrėjo sunaikintą žydų getą, po to per Lietuvos Braštą, Minską, Smolenską atvyko į Maskvą. Jį lydėję korespondentai pranešė, kad ši kelionė visais požūriais buvo įdomi — jau vien dėl to, kad tai buvo pirmasis traukinys po šio karo, pravažiavęs nuo Lamanšo krantų ligi Rusijos centro. Dar prieš 2 metus šias vietas valdė Hitlerio armijos. Šio valdymo pėdsakai žymūs visur pravažiuojant: Ruho pramonės sritis nepaprastai išgrautai, nemažiau nukentėję centrinės Europos miestai. O ypatingai tai ryšku Sov. Sgos teritorijoje.

Bidault į Maskvą atvyko kovo 9 d. Jis vyko taip pat specialiu traukiniu per visą žemyną.

JAV užs. reik. ministras gen. C. Marshallis į Maskvą atskrido kovo 9 d. po pietų. Jis buvo sustojęs Paryžiuje, kur tarėsi su prez. Auriol ir min.

pirm. Ramadier. Berlyne jis tarėsi su vėlinas atsakė kovo 12 d. Tos dienos karinės valdžios atstovais ir patarėjo Murphi bei gen. Mark Clark lydimas laimingai pasiekė Maskvą.

JAV užs. reikalų sekretorius gen. George C. Marshallis

Pirmasis posėdis įvyko kovo 10 d. Britų BBC korespondentas pranešė, kad pirmąjį posėdį pirmuoju atvyko Marshallis, po jo Bevinas, vėliau Bidault ir Molotovas. Neatrodė, kad privažiavimas būtų buvęs saugojamas slaptosios policijos. Gatvėje žaidė vaikų pasisveikino su Molotovu.

Tos dienos posėdyje ministrai nutarė prisilaikyti senosios procedūros tvarkos, kurios laikėsi paskutiniuose posėdyje New York. Molotovas išklė klausimą, kad į dienotvarkę būtų įrašytas Kinijos vidaus reikalų klausimas. Tai nėra būtinai numatyta, tačiau Marshallis su šiuo pasiūlymu sutiko, jeigu į pastarimus bus pakviesta ir Kinija. Jis iš savo pusės pasiūlė, kad būtų aptartas klausimas sumažinti sąjungininkų laukomos kariuomenės skaičių Europoje.

Tos dienos keturių ministrų pavaduotojų posėdžiui pirmininkavęs Višinskis, be kitų svarbių Vokietijos problemos klausimų, pasiūlė vienotą dienotvarkę ir benamių asmenų klausimą.

Dėl Molotovo reikalavimo svarstyti Kinijos klausimą reaguojant Nankingas, Užs. reik. ministras Čang-Si Či pareiškė, kad keturių ministrų konferencija nesanti įparuošta aptarti Kinijos vidaus reikalų. Kinijos reikalai nesą keturių ministrų pasikalbėjimo temai. Dėl Molotovo pasiūlymo taip pat protestavo ir Kinijos ambasadorius Vasingtone Velington-Coo.

Ryšium su konferencijos pradžia daug įvairių straipsnių išėjo pasaulio spaudoje. Pirmadienio Times savo vedama jame pažymėjo, kad per daug laukti iš Maskvos konferencijos netektų. Yra tokių nuomonių skurtimų, kuriuos bus galima išspręsti tik po eilės konferencijų. Tačiau iš keturių ministrų praktikos matome, kad klausimai atrodo pradžioje sunkiai išsprendžiami, vėliau bus išspręsti surandant tinkamą formulę. Taip ir dabar reikia tikėtis, kad panaši procedūra turės pasikartoti. Dešinioji pasaulio spauda yra pesimistaiškai nusiteikusi.

Į pasaulio spaudos spėjimus apie galimus konferencijos nepasisekimus labai griežtai reaguoją Maskvos radijas. Savo kovo 10 d. komentare radijas išpažėjo, kad reakcionieriški straipsniai neprideda prie vienybės padidinimo tarp keturių didžiųjų. Pesimistai tik arda pačios konferencijos dvasią.

Manoma, kad konferencija vyks pagal šią dienotvarkę: 1) Okinės ir politinės Vokietijos problemos, į kurias įeina demilitarizacija, denacifikacija ir demokratizacija. 2) Būsimosios Vokietijos konstitucija. 3) Planai taikos sutarkymui. 4) Amerikiečių pasiūlymas sudaryti keturių didžiųjų 40 metų pakta. 5) Buhro anglies sritis ir anglies aprūpinimo problema ir 6) Austrijos taikos sutartis.

Į šiu klausimų matyti, kad ministrai turės daug darbo. Konferencija užtruksianti nuo 4 ligi 6 savaitių laiko. Ministrai kasdien turės po 2 posėdžius: viena prieš piet, antrą po pietų.

Bevinas atsako

Kovo 11 d. keturių ministrų posėdyje įvyko netikėtumas. Sov. Sgos užs. reikalų ministras Molotovas, pagal dienotvarkę pradėjęs svarstyti Vokietijos demilitarizacijos programą, smarkiai kaltino Vakarų valstybes, kad šios neįvykdžiusios Potsdamo nutarimų. Jis nurodė, kad Ruhr srityje tebeveikia Herman Göring imonės. IG Farben fabrikai, Bosh fabrikai ir iš karo pramonės imonių yra demontuota tik 7%. Kiekvienu momentu šie fabrikai galėtų pradėti karo lėktuvų, šarvuotųjų ir kt. ginklų gamybą. Toliau jis nurodė, kad britų zonoje yra apie 81.000 vokiečių karių, vokiečių karininkų vadovaujamų. Taip pat šioje zonoje yra jugoslavų ir lenkų karinių vienetų. Amerikiečių zonoje tokių karių yra apie 7.000. Jis reikalavo, kad ligi 5. m. liepos mėn. 1 d. Sąjungininkų Kontrolinė Taryba paruoštą planą dėl Vokietijos demilitarizacijos, kuri būtų baigta ligi 1948 m. galo.

Į šiuos kaltinimus trumpai atsakė Bevinas. Jis pripažino, kad 80.000 vokiečių tebėra britų zonoje darbo vietonuose ir jų pagrindinis darbas išvalyti minų laukus. Bevinas pabrėžė, kad minų valymui savo kariuomeną nesutinka naudoti. Taip pat jis pripažino, kad yra apie 8.000 lenkų ir jugoslavų karių, sujungtų į tam tikrus vienetus, kurie paimti iš DP kategorijos asmenų, griežtai atsisakiusių grįžti į savo namus. Bevinas pabrėžė, kad Anglija nevers ir nepakės priverstinio repatriavimo. Į kitus kaltinimus Be-

posėdyje Bevinas papunkčiumi atsakė ir vakar dienos Molotovo kaltinimus, pareikalavo žinių, kiek yra vokiečių belaisvių Sov. Sgoje, kada ir kaip gretai jie bus paleisti. Kiek išvežė karo medžiagos iš rytų Vokietijos ir kiek jos liko? Taip pat, kokia yra padėtis vokiečių karo laivų, kurie turėjo būti sunaikinti? Ar sovietai mano laikytis Potsdamo nutarimų Ligi į šiuos klausimus Molotovas neatsakys, Bevinas negalys priartiti jo reikalavimui dėl galutinio Vokietijos demilitarizacijos plano priėmimo. Gen. Marshallis ir Bidault žiėms Bevinos pareiškimas pilnai priėmė.

Į tai Molotovas trumpai atsakė, kad apie vokiečių milijoninės belaisvių armijos buvimą Sov. Sgoje rašė JAV laikraščiai ir keturių ministrų taryba dabar tapusi tu gandy centrė. Jis sutiko į tai atsakyti, jeigu ir kiti duos reikalingus pareiškimus. Jis pripažino, kad vokiečių karo laivyno vienetų išmontavimas kiek užtrukęs.

Kovo 11 d. posėdyje ministrai negalėjo susitarti dėl Kinijos klausimo įrašymo į dienotvarkę.

BBC korespondentas apie kovo 11 d. posėdį sako, kad visiems yra galvosūkis, ką norėjo Molotovas šiuo savo puolimu pasiekti. Kai kurie linke aiškinti, kad Sov. Sga tol nesutiks dalyvauti keturių didžiųjų pakte, nukreiptame prieš Vokietiją, ligi nebus išpildytos demilitarizacijos sąlygos. Tačiau tai parodys būsimosios konferencijos savaitės.

ANGLIJOS EKONOMINIAI PLANAI PARLAMENTE

Nuo kovo 10 d. Londone Zemuosiuose Rūmuose prasidėjo labai svarbių debatai, kurie truks 3 dienas. Parlamentas aptare Anglijos ekonomijos planus ir būsimąją ūkinę santvarką. Vyriausybę griežtai kritikuoja opozicijos atstovai. Jie priekšia vyriausybei, kad ji per daug planuoja, o permažai padaro. Anglijos darbo ministras Leecks kovo 11 d. pareiškė, kad Anglija, norėdama pakelti savo prekių eksportą, ligi šiu metų galo išvežs 100.000 darbininkų iš užsienio. Vyriausybės atstovai nurodė, kad tik eksportas ir nepaprastis pramonės gaminių gamybos išplėtimas gali išgelbėti Angliją dabartinėje krizėje. Kovo 12 d. debatams pasibaigus, Churchillis iškels vyriausybei nepasitikėjimo klausimą.

Kovo 12 d. buvo baigti 3 dienų debatai parlamente. Churchillis griežtai kritikavo vyriausybę, prikišdamas tautos nepakankamą maitinimą ir vienybės ardyumą. Opozicija neišanti su dabartine vyriausybe ir koalicija, ir jis nepavydys dabartiniams ministrams.

Atlee atsakė į kaltinimus. Po to įvykus vyriausybės pasitikėjimo balsavimui, už vyriausybės ekonomijos politikos planą pasisakė 176 balsų dauguma.

Praėjusios savaitės gale dėl naujų pūgų Anglijoje buvo pavojus, kad sustos energijos tiekimas kai kurioms imonėms. Tačiau oras pasitaisė ir iš Anglijos pietų prasidėjo seniai lauktasis atdrekis. Ši tema yra gana mėgiama, ir apie orą Anglijos radijas labai daug kalba. Laukiama, kad pagaliau pasibaigs visiems įkryjęs žiema.

SUTARČIŲ BANGA

Kovo 11 d. Varšuvos radijas paskelbė, kad pasirašytas susitarimas tarp Lenkijos ir Čekoslovakijos vyriausybės. Abi vyriausybės pasizada teikti viena kitai pagalbą galimu Vokietijos užpuolimo atveju. Jos taip pat bendrai ginsis, jeigu būtų užpuoltos kurio kito Vokietijos sąjungininko. Ši sutartis galioja 20 metų ir automatiškai pratęsiama 5 metams, jeigu prieš tai kuri nors valstybė nematruks jos galiojimo. Per būsimuosius 2 metus abi vyriausybės pasizada sutarkyti ginčijamus teritorinius klausimus.

Kovo 7 d. Pragoje Belgijos užs. reikalų ministras Spaakas pasirašė su Čekoslovakijos vyriausybe kultūrinio bendradarbiavimo sutartį. Jis pareiškė,

Prancūzijos užs. reikalų ministras Georges Bidault

kad Belgija yra linkusi pasirašyti santarvės pakta ne tik su Anglija, bet ir Sov. Sga. Tuo ji norėtų nukreipti įtarimą, kad prisijungę prie Vakarų bloko, kurio užuomazgą sudaro Prancūzijos ir Anglijos santarvės sutartis. Kovo 7 d. į Londoną atvyko Belgijos krašto apsaugos ministras. Čia jis tarėsi su Britų imperinio žtabo viršininku ir kitais žymiais asmenimis. Manoma, kad šie pasitarimai turi ryšio su būsimu santarvės sutartimi tarp Belgijos ir Anglijos. A. B.

Anglija išleis daug tremtinių

Blombergas, III. 12. Š. m. kovo mėn. 12 d. UNRROs direktorius p. Defise susikvietęs šios stovyklos tautinių grupių vadovus padarė svarbų pranešimą.

Jo gautomis žiniomis iš gerai informuotų asmenų, Anglija yra nusistačius greitu laiku išleisti daug tremtinių darbininkų į D. Britaniją. Nuo Islandžio 15 d. į Angliją kas savaitę galės įvažiuoti po 2000 vyrų. Vėliau jie galės atsivežti savo šeimas.

NOVIKOVAS IR KITI SOVIETŲ AMBASADORIAI ŠAUKIAM I MASKVA

BBC, III. 11. Iš Vašingtono pranešama, kad Sov. Sgos pasiuntinys Amerikoje kovo 12 d. išskrenda į Maskvą. Manoma, kad jo kelionė turi ryšio su dabar prasidėjusia keturių ministrų konferencija ir Novikovas turės pranešti apie padėtį Amerikoje Molotovui.

BBC, III. 12 pranešė, kad į Maskvą išvyko ir Sov. Sgos ambasadorius Londone Zurbabin. Iš Paryžiaus Sov. Sgos diplomatinė sferą skelbiama, kad galimas dalykas, jog ir Bogomolovas skris į Maskvą.

BBC, III. 12. Iš Sofijos pranešama, kad kovo 7 d. Bulgarijos vyriausybė savo dekretu įsakė sunėsti visoms užsienio atstovyboms savo turimus pozityvus ir Bulgarijos Banką. Milicija padarė kratų pažeidžiamas diplomatinis asmenis. Dėl to pristatoma JAV, Anglijos, Italijos, Prancūzijos, Vatikano ir kt. misijų atstovai.

Prancūzija ryšium su paskutiniiais įvykiais, savo pasiuntinį iš Sofijos atšaukė.

ATSISTATYDINO BELGIJOS VY. RIAUSYBĖ

BBC, III. 11. Pranešama, kad atsistatydino iš kairiųjų Belgijos partijų sudarytoji vyriausybė. Vyriausybės krizė kilo, atsistatydinus keturiems komunistų ministrams, kurie nesutiko su min. pirmininko vedama ūkinė politika. Atsistatydinimas priimtas.

D. Britanijos užs. reikalų ministras Ernestas Bevinas

Anglų komunistai kritikuoja...

— Londonas, III. 10. (Reuter). Komunistų dienraštis „Daily Worker“ savo pirmadienio laidoje vedamąjį skiria keturių ministrų susiavijimui. Laikraštis pabrėžia, kad naujos demokratinės Lenkijos sienos ant Oderio ir Neisės yra nepakeičiamos. Kiekvienas bandymas šį sprendimą atmainyti yra iš anksto pasmerktas nepasisekimui.

Dėl vokiečių industrijos vakarinėse zonose, šis Anglijos komunistų organas taip rašo: „Užnugaryje industrinio veikumo Vakarų zonose stovi anglų amerikiečių kapitalas. Jis stengiasi laimėti vadovavimą vokiečių pramonės ir vokiečių kartelių, kurie yra britų ir amerikiečių kontroliuojami.“

— BBC, III. 10. Samoa salos gyventojai įteikė JT gen. sekretoriui raštą, prašydami suteikti savivaldą. Jie ir toliau norėtų likti N. Zelandijos globoje.

— DPD, III. 11. Štutgarte JAV okupacinių pajėgų vadas gen. Clay pareiškė, kad greitai laiku neumatoma padidinti jungtinių zonų gyventojams maisto kolorijų skaičių. Jis pabrėžė, kad šiuo metu maisto atsargos yra pakankamos dabartinėms normoms išlaikyti.

Baltijos valstybių tragedijos priežastis

Rašo Prof. Clarence A. Manning, Columbia University, New York.

Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymas yra nerastoję Jungtinių Tautų dienotvarkėje kaip bandomasis akmuo tos organizacijos pastangų nuostorūmumui įrodyti kuriant naują ir geresnį pasaulį. Jei tati įvyks, tai bus įrodymas, kad tikrai prasidėjo nauja įrodymų ir nuostorūmumo gaidynė. Jei tati bet kurioje pretekstu bus paneigta, tai reikš, kad Jungtinės Tautos yra arba interešuosios tik jėgos politika, kurioje aiškiai trūksta teisingumo, arba tai bus perspėjimas visam pasauliui ir tautos, didėlėms ir mažoms; kad karo nuvargintos demokratinės valstybės ir taktiką, privedusią jas prie žlugimo, žiūrėti kaip į legitimuotą ir kad kiekvieni valstybei, didėlei ar mažai, belieka rūpintis pačiai savo apsauga, nepaisant jokių tarptautinių organų.

Čia nėra reikalo gilintis į jų istoriją. Jos ir Suomija buvo vieninteliais, kurioms pasiekė iš didelio skaičiaus respublikų, gimusių desperatiškoms pastangoms iš pavergtų Rusijos imperijos tautų tarpo, išsivaduoti nuo savo prispaudėjų ir atgauti savo demokratines teises. Visos kitos, Ukraina, Georgija (Gruzija), Armenija ir daug kitų, kombinuotos karinės persvaros ir politinės šikanerijos buvo priverstos įsijungti į Sovietų Sąjungą ir perorganizuoti savo tautinį gyvenimą ir galvose taip, kad jos būtų grynai rusiški komunistinės turinū ir tautinės tik iš kalbos, kiek ir tai buvo jiems leista. Tos trys valstybės buvo pripažintos suvereninėmis valstybėmis, jos buvo priimtos ir vaidino savo rolę Tautų Sąjungoje ir visuose tarptautiniuose sąjūdiuose. Jos klestėjo per dvidešimt metų ir tuomet per sekančią tarptautinę konvulsiją jos buvo paverstos Nacių Vokietijos ir Sovietų Sąjungos sutarties įrankiu ir pagrobtos Sovietų Sąjungos tokiu pačiu būdu, kaip ir kitos Rusijos tautos, kovojusios dėl savo laisvės, buvo pasiglemžtos. Vakarų demokratijos nuo anuo metu nepripažino, tačiau iki šiol jokių efektyvių žygių nebuvo griebtasi pagelbėti joms ir jų nelaimingoms tautoms, tuo tarpu kai Jungtinės Tautos tebekalba apie tarptautinę taiką ir ateities pasaulio organizaciją.

Cinikas tuo pasinaudos įrodyti, kaip klaidinga yra pasikliauti tarptautiniu teisingumu. Idealistas tuo pačiu pasinaudos parodyti, kaip toli Jungtinės Tautos jau nukrypo nuo aukštųjų principų, kuriuos jos tarėsi dedančios savo veiklos pagrindui. Tačiau tai yra, gal būt, teisinga, kad ignorancija čia bus suvaidinusi didesnę rolę nei teisingumas, negu imperializmas arba plėšrumas.

Paprastam gatvės žmogui, vidutiniam demokratinį kraštų piliečiui, Baltijos valstybės ilga laiką pasilikto vien vardas žemėlapyje, kurį jis tik vargiai tesuprato. Kas buvo tos valstybės, kurios iš savo menkais gyventojų skaičiais rodėsi visuose tarptautiniuose susirinkimuose? Kodėl jos egzistuoja?

Kaip jis galėjo žinoti? Rytų Europos tautos neišsivadavusiai mažai vidutinė demokratinį valstybių politis težiņoją ir dar mažiau tepaisė apie likusį pasaulį. Vidutinis amerikietis, pavyzdžiui, kurs kada keliavo po užsienius, bendrai sekė tomis pačiomis linijomis, kuriomis vykdomo, aštuonioliktą amžių turizmas. Jis vykdavo lankyti tu miestų ir tu katedrų, kurias ir jo tėvai bei protėviai buvo lankę Prancūzijoje, šiaurės Italijoje ir Šveicarijoje ir vakarinėje ir vidurinėje Vokietijoje. Kartkartėmis specialios ekskursijos aplankydavo Nord Capamatyti vidurnaktinio saulę, tačiau net Stockholm ir Oslo lankytojų skaičius buvo tik menkutė dalelytė tų, kurie lankėsi Paryžiuje, Dresdene, Venecijoje ir Romoje.

Kita grupė, drąsesnieji nuotykių iekškotai, iekšką ekzotinių ir nepaprastų išpaudžių, jiems nesuprantamų dalykų, stengdavosi aplankyti Leningradą ir Maskvą. Jie mielai tikėdavo pasakoms, kokias jiems skėdavo sovietų autoritetai, ir stengdavosi suderinti jas su savo galvosena, todėl, pravažiuodami per Taliną ar Rygą, jie nė kiek nesujūdindavo matydami mažus kraštus, kurie buvo tiek aiškiai demokratiški ir taikingi, jog jie atrodė nė kuo nesiskiria nuo gyvenimo pačių turistų

Ar Aliaska taps keturiasdešimt devintąją JAV valstiją

Rudenį Aliaskos žmonės balsavo už įjungimą Aliaskos į JAV ir dabar lieka Amerikos Kongresui tai priimti ar atmesti.

Jeigu Aliaska taptų 49-ą valstiją, jos 576.000 ketv. mylių padidintų JAV penktadalią, ir JAV tada būtų didesnis už Braziliją (dabartinė didžiausia respublika vakarų žemyne) keliais šimtais tūkstančių mylių.

Aliaskos klimatas panašus į Norvegijos, Švedijos ir Suomijos, bet Aliaska didesnę už tas tris valstybes, čia yra daugiau žemės žemdirbystei. Zuvininkystė yra svarbi industrija.

Aliaskoj galėtų gyventi 12.000.000 žmonių. Bet šiandien jos 80.000 gyventojų prastai gyvena. Iš jų 80.000 gyv. 35.000 yra eskimai, indėnai ir aleutai. Aleutai gyvena Aleutų salose.

Beveik visi gyventojai priklauso prie stačiatikių bažnyčios; — tai primena vaidmenį, kurį Rusija vaidino Amerikos kolonizavime.

Daugiausia žmonių užsima žuvininkystę, mežąs skaičius dirba kasyklose. Nors ikininkystė turėjo gerą pradžią, svarbiausias maistas yra importuojamas todėl, kad čia trūksta tinkamų vieškelų ir gelžkelių linijų.

Aliaskos ateitis priklauso nuo daugian gyventojų. Vidaus sekretoriui Krug rūpinti Aliaskos ekonominis ir komercinis išaugimas. Jis nori patraukti daugiau gyventojų į Aliaską. Pirmiausiai jis

Moralinė tautos galia

Moralinė tautos galia yra stebukla darė. Tati geriausiai galime pasakyti mes patys ir apie save.

Tauta, įterpta tarp tautų milžinų, kurios ją šimtmėčiais spaudė, vis dėlto išliko gyva ir pajėgi atstatyti savarankišką gyvenimą. Ne paprastai gyvenam, o kupiną kūrybingumo, dinamikos ir didžia jėga besiveržiančių gyvenimam galių.

Keliais atvejais sutrypta, fiziškai sunaikinta ir mediagiškai išekvota, ji nuostabią gyvybingumą kelėsi iš griuvėsių bei sunaikinimo ir vėl pradėjo savarankišką gyvenimą, susivitsų darbe nuostabių kūrybinių pasireiškimo žviesių ir spalvų.

Tos galios, tas gyvybingumas čjo iš moralinių tautos jėgų, iš didios tautos dvasios, šito vitališkiausio tautos šaltinio, tyro, pajėgus ir neišsekamo.

Lietuvių tauta visuomet vertino, brangino ir puoselėjo tas moralines tautos galias, nes jos ją amžiais išlaikė gyvą, gają ir nemirstamą.

Kaip pračityje, taip ir dabartyje kai kas mus įtikinėjo ir tebeįtikinėja, kad mes esą neracionali žmonės; kad mes gyvenam iliuzijomis; kad mes nenorį suprasti tikrovės, kurios viešpačiui esanti fizinė jėga, valdižiai ir tebevaldižiai pasauli. O mes vis dėlto neišsivadame „iluzijų“ ir vis tebesame įsitikinę, kad objektyvi tiesa ir teisėtumas turi valdyti pasaulį. Jėgai nepasiduodame ir kas svarbiausia, nepripažįstame ir ne

pripažinsime tai fizinei jėgai pirmenybę ir jai nenusilenkime.

Skriliausi ir persekioti, niekinami ir apšaukiami, mes vis dėlto laikomės savo principų, ir tas sudaro mūsų egzistencijos nes tikrai teise, bet ir šaltini.

Ir dabar, kai artinasi didieji sprendimai, mes tebešilakome nepajudinamų jų savo principų, kurie mums brangūs ir nepažeminami vertingi.

Mes turime jėgų susikaupti ir tą susikauptimą pareikšti visam pasauliui. Težiņo, kas dar pajėgus žinoti, kad mes, tegul fiziškai ir maži, bet moraliai esame dideli ir neugalimi. Todėl mes visi, o drauge su mumis ir mūsų kaimynai pabaltijiečiai, kur jie begyventų, ir kaip begyventų, visi mes galime vieniniai pasireikšti visai žmonių vieningu savo valios pareiškimu.

Pasireiškimo simboliai čia visiškai nesvarbūs: mes galime įvairiu būdu pareikšti savo valią, bet mes viena galime pasakyti, kad moralinė mūsų galia nepalaūta ir niekada nebus palaūta.

Tos nenugalimosios moralinės mūsų galios pagrindas ir šaltinis yra objektyvioji tiesa, teisėtumas ir ta persvara, kurią sudaro didi dvasia prieš brutalią fizinę jėgą.

Mes galime teisybe ir teisėtumu, ir didelė yra moralinė tautos galia, kuri visur ir visuomet grindžia mūsų nusištattymą ir elgseną.

Tik Sovietų kariuomenė laimėjusi karą ir išvadavusi Europą

Vasario 24 d. Pravda, minėdama sovietų raudonosios armijos dvidešimt devintąsias metines, šalia Josifo Stalino dienos įsakymo kariuomenei, kuriame pabrėžiama, kad kariuomenė tautos metu privalo tobulinti karinį pasirėngimą ir politinį apmokymą; įdėtas pulkininko Voronino komentaras, kurį jis pasakė angliškai per Maskvos radiją. Jis sutinka, kad ir kitos tautos, kaip ir Sovietų Sąjunga, buvo įsitraukusios į karą, bet lemiamos reikšmės turėję tik raudonosios armijos veiksmai.

„Vienišoj kovoj, dar nebuvusioje karų istorijoje“, rašo Pravda, „sovietų kariuomenė pavyko sugniuždyti gigantiską Hitlerio Vokietijos ir jos sąjungininkų karo mašiną ir išmesti įsi brovėlius iš šventos Sovietų žemės, išvaduoti iš fašistinio jungo pavergtas Europos tautas, sulaužyti Hitlerio laimėjus nugaraukų ir paėmus Berlyną žėmings užbaigti karą“.

Tai galima buvo pasiekti, anot Pravdos, tik sovietinio socializmo dėka, kuris igalino kariuomenę „priversti pakenkį bėgti Hitlerio Vokietiją ir imperialistinė Japoniją. Prie to betarpiškai prisidėjo ir premjero Stalino karinis genijus, kuris ne tik panaudojo puikią išradimą strategiją ir taktiką, bet taip pat parinko, auklėjo ir kelė naujus talentingus vadovavimo kadrus, sugėbėjus organizuoti karo smūgį prieš Vokietiją ir jos sąjungininkus“.

Sovietų ginkluotų jėgų pokarinės pareigos, pagal Pravdą, esančios: „nenuilstamai intensyvinti karinį pasirėngimą, testį gilius šio karo turtingų patyrimų studijas ir efektyviai jas išnaudoti“.

Pulkininkas Voroninas savo paskaitą užbaigė šiais žodžiais: „Iš šio karo sovietų kariuomenė išėjo stipresnė, užgrindinta kaip plienas ir galinti saugoti krašto taikingus darbus. Ne tik sovietų tautos, bet ir visa pažangioji žmonija gali teisingai džiūniti sovietų kariuomenės atliktais žygiais gelbstint civilizaciją nuo fašistinio režimo.“

New York Herald Tribune, 26. 2. 47.

Lietuvaitė su pirmąja Argentinos dama

Buenos Aires didžiulis iliustruotas žurnalas „Ahora“ (Nr. 1309), talpina nutraukų, kuriose pirmame plane matoma Argentinos respublikos prezidento generolo J. D. Peron žmona, ponja Maria Eva Duarte de Peron sykiu su „Nemumo“ orkestro vedėjo B. Sinkevičiaus dukteria, mūsų tautiete Anete Sinkevičiute. Jos matosi apžiūrint skrybėlių industrijos fabriko Bousson įrengimus, darbininkų darbo sąlygas, mėginas ir vašinantis raštinėje su kitiems ponios prezidentienės palydovais.

Beje, ponja prezidentienė čia buvo žymi artistė, o p-lė Sinkevičiutė taipgi dirbo filmose.

Prie progos pastebėtina, kad mūsų Lietuvos orkestro „Nemunas“ vedėjo Sinkevičiaus sūnus, Juozas Sinkevičius, iš Argentinos yra išvykęs savanoriu anglų aviacijon; dar ir dabar tebedirba kaipo Anglijos karo orlaivių mechanikas Europoje.

Kraitėviai (Jaunosios kraitėio be išpirkimo neatiduoda). Dail. Alf. Dargio kūrinys.

AMERIKOS LIETUVIAI

Rašo Balys Dundulis

Amerikos lietuviai ir aktyvi jų veikla yra didžioji lietuvių tautos parama kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės. Mums, vargstantiems tremtiniais, jie taip pat yra ištiesę pagalbos ranką. Vis dar negalint grįžti į tėvynę, ne vienas mūsų gali tekti atsidurti jį tarpe. Todėl atrodo praveritu kiek plačiau susipažinti su mūsų brolių anapus Atlanto gyvenimu, jų kultūrine veikla ir kt. Tuo tikslu „Liet. Zodyje“ išspausdinsime keletą straipsnelių apie Amerikos (JAV) lietuvius, kurių pirmąjį šiame numeryje pradėmė.

1. LIETUVIŲ IMIGRACIJA IR ĮSIKORIMAS JAV

Neturime jokių tikslesnių žinių, kuomet pirmieji lietuviai atvyko į Ameriką. Tačiau neabejotina, kad tai buvo seniai. Jau Sim. Daukantas savo „Būdė“ mini, jog XVII amž. pabaigoje daug „lietuviško svieto“ dėl sunkių baudžiavų išsivadango į Ameriką. Toji ž kelinė, anot Dankanto, nebuvis tokia paprasta. Lietuvos žmonės tuomet pradėję bėgti į Kuršą, kur buvęs lengvis gyvenimas, Kuršie žymiai padaugė gyventojų, kuriuos Kuršo kunigaikštis Jokūbas pradėjęs raginti keltis į jo iš Ispanijos karaliaus nupirktą Gvadelupos salą, Naujajam kontinente. Daugelis pabėgėlių iš Lietuvos ten ir buvę nugalėnti. Tačiau neišgai jie Gvadelupoj gyvenę: salą užpuolė ir nuterėjo angli, o visus gyventojus išvežė į Ameriką, į New Yorką.

Pacių amerikiečių šaltiniai mini, kad XVIII amž. pradžioje į Ameriką per Angliją su „pilgrimų tėvais“ atvykę nemaža lietuvių bajorų protestantų su savo šeimomis. Nepavykus Lietuvoje reformacijai, žymi dalis protestantų turėjusi bėgti iš tėvynės bijodama laimėjusių katalikų persekiojimo.

Taiigi, neabejotina, kad jau XVIII amž. pabaigoje Amerikoje bus tikrai buvę vienu ar kitu keliu atvykusių lietuvių. Ši faktą patvirtina ir Tado Kosčiūskos atsiradimas Amerikoje ir jo dalyvavimas JAV nepriklausomybės kare. Taip pat neabejotina, kad velesni didėli Lietuvos gyvenimo įvykiai, kaip Lietuvos-Lenkijos respublikos išdaliniamas, audringas Napoleono karų laikotarpis ir dar vėliau nepavykęs 1831 m. sukilimas ne viena lietuvių privertė apiešti savo tėvynę ir iekšotis prieglaudos Vakarų Europoje arba už Atlanto.

Šiap ar taip, bet jau 1888 m. Shenandoah, Pensylvanijoj, lietuviai minėjo 200 metų sukaktį, kai lietuviai gyvena Amerikoje.

Taičiau didžioji lietuvių imigracija į Ameriką prasidėjo tik antrojoj XIX amž. pusėje, kai Lietuvoje buvo pa naikinta baudžiava ir žmonės galėjo laisvai judėti ir iekšotis geresnių gyvenimo sąlygų. Atrodo, kad du badme-

žiajam karui JAV jau sustabdė masinį naujų imigrantų išsileidimą, kiekvienam kraštui nustatė atitinkamą imigracijos kvotą. Jos dydis buvo nustatytas, rodos, pagal 1898 m. tos tauties JAV gyventojų procentą. Lietuva tai teko tik 376 žmonių metinė kvota. Bet šiek tiek lietuvių dar įvažiudavo ir virš šios kvotos, vedybų ir kt. keliais. Apytikriai vertinant, 1919—1940 m. laikotarpyje iš Lietuvos į JAV dar nuvyko apie 20.000 Lietuvos piliečių, bet geroka jų dalis ne lietuvių. Taip pat vienas kitas lietuvių tūkstantis šiame laikotarpyje į JAV nuvyko iš Kanados, Pietų Amerikos ir kitų kraštų.

Kiek lietuvių dabar JAV yra? Šis klausimas visus mus domina. Daug kur mėgstama operuoti apvaliu skaičiumi — vienas milijonas, bet jau ne lietuvių, o lietuviškos kilmės amerikiečių, Lietuviškai kalbančių ir suprantančių bus žymiai mažiau, o tikrai sąmoningų ir patriotų lietuvių skaičius JAV dabar nebebus didesnis, kaip 100.000. Pagal oficialius JAV gyventojų surašymo duomenis, 1930 m. JAV buvo 439.195 lietuvių, iš kurių 193.600 Lietuvoje gimę ir 245.589 Amerikoje gimę. Tačiau vargu ar ir šie duomenys yra visi tikri, nes nemaža Amerikoje gimusių jau užsirašė amerikiečiais.

Daugiausiai JAV lietuviai yra susipietę šiaurės rytinėse valstybėse, ypač trikampyje tarp Bostono, Baltimoras ir Chicago miestų. Pagal paskiras valstybes, daugiausia lietuvių gyvena Pensylvanijoje — apie 180.000 ir Illinois — apie 140.000, toliau seka New York valstybė su apie 80.000, Massachusetts — apie 70.000 ir Connecticut — apie 40.000. Pagal paskirus miestus, daugiausia lietuvių gyvena Chicagoje — arti 100.000. Prieš šį nelaimingą karą chicagiečiai lietuviai mėgdavo sakyti, kad Chicago esąs didžiausias lietuvių didmiestas pasaulyje, nes joje lietuvių gyvenę daugiau, negu Kaune. Toliau seka New York su pirmiečiais (ypač su lietuvišku Brooklynu), turįs apie 50.000 lietuvių, Philadelphia — apie 25.000 lietuvių, Boston — apie 16.000 lietuvių. Kiti daugiau lietuvių gyvenami miestai yra Baltimore, Pittsburgh, Cleveland, Worcester, Waterbury, Detroit, Shenandoah.

Pastaraisiais laikais prasivėnę JAV lietuviai dar labiau išsiklaidė (vienintimis) po visą didžiulį JAV teritoriją. Nemaža lietuvių nusikėlė net į tolimąją saulėtąją Kaliforniją, kur sudarė graži lietuviška kolonija, turinti jau ir savo laikraštį „Kalifornijos lietuviai“. Kiti gi nusikėlė gyventi ir taip pat saulėtąją Floridą, treti įsikūrė tolimosiose Vakarų ir Pietų valstybėse. Tačiau visiek svarbiausi JAV lietuvių

Gen. Eisenhoweris pasisakė, kad jis sutiks išstatyti savo kandidatūrą ir JAV prezidentus ateinančiuose rinkimuose, jeigu visuomenė jį parems.

Amerikos valdžia esanti nusistačiusi sunaikinti 20 milijonų buelvių 1946 metų derlius bulvių, nes jos sudarančios perteklių, o išvežti į kitas šalis nėra laivų.

— BBC. II. 11. Nuo š. m. kovo mėn. 7 d. Suomijoje streikuoją pašto, telegrafo ir telefono tarnautojai. Jie reikalauja padidinti algas. Neveikia nei vadaus nei užsienio korespondencijos persiuntimas.

Žurnalistas Dr. Ignas Skrupskelis

Amerikos lietuvių R. Katalikų savaitraštis „Amerika“ apie dr. Igną Skrupskelį lietuviškai rašė šiuos žinėjimus:

„Lietuvos Vakarų Europos atbėgęs žydų laikraščio redaktorius dr. Rubinsteinas pasakoja, kad Sibire kalinio mirtimi savo gyvenimą baigė dr. Ignas Skrupskelis.“

Dr. Rubinsteinas („Lidise Stime“ redaktorius J. K.) 1940 metais pats bolševikų nuteistas ir išvežtas į Kazachstaną.

Dr. Ignas Skrupskelis buvo vienas iš stipriausių katalikų veikėjų. Jis yra buvęs „Zidinio“ žurnalo redaktorius ir ligi bolševikams ateinant redagavo katalikų dienraštį „XX Amžius“. Šalia spaudos, jis aktyviai dalyvavo visuomeninėje ir politinėje veikloje, ir buvo vienas iš sumaniausių vyrų šioje srityje.

Dr. Ignas Skrupskelis buvo plačios kultūros ir didelės energijos asmuo. Jam redaguojant „XX Amžius“ išsiunskė ir pirmuosius dienraščius Lietuvoje.

Gimęs šio amžiaus pradžioje, dr. Ignas Skrupskelis studijavo Kauno, Vienos ir Karaliaučiaus universitetuose, pagrindine šaka pasirinkęs germanistiką. Jis parašė disertaciją apie vokiečių rašytojų domėjimąsi lietuvių tauta. Žurnaluose pasirodė nemaža kitų jo mokslinių straipsnių.

Rusai per pirmąją okupaciją dr. Igną Skrupskelį išvežė į Rusijos rytus, kur jis ir mirė, vienas iš šviesiausių ir darbščiausių laisvos Lietuvos sūnų.“

Taip trumpai pasisakė apie šią liūdną žinią „Amerika“.

Vakarietiška redaktorius ir artimųjų bendradarbių, kaip dr. Dielininkaitis, nuo Prunskis, kultūra inėse daug nauja į šios srovės spaudą.

Politinėje veikloje dr. Skrupskelis, drauge su dr. Dielininkaitiu, buvo tapę vakarietiai arba labai jiems artimos dvasios. Abu jie buvo demokratinės „asies“ šalininkai, o dr. Dielininkaitis — netarpiskas jos kūrėjas.

Šiuos kelis brožius paliečiau tuo tikslu, kad aiškėne būdą dr. Igno Skrupskelio ir simpatingos jo šeimos tragediją.

Tikras patriotas, dr. Skrupskelis buvo ir tautos garbę suprantęs asmuo. Tai ir buvo svarbiausia tragedijos priežastis.

Prisimename tą trumpą laikotarpį, kai Lietuvon buvo įvestas „Trojos arklys“ — igulos. Naujos rūšies karjeristai, kurie tai pirkto tėvynės išdavimo kaina, jau pradėjo ruošti „ateičiai“. Užkauto buvusio žvalgybos viršininko ir tuometinio komunistų ediko, šompalais juos plakusio, Liudo Gira paragiū, ir jis pradėjo melintis būsimiesiems, padliaiziant jiems. Dr. Skrupskelis nepakentė to, ir „XX A.“ pasirodė triukšmą sukėlusiu karikatūra: žandaras stovi su kančiomis, o L. Gira bailiskai siekia bučiuoti jo batą...

Zinoma, užs. reik. m. ja susilaukė demaršo, protestų. Doktorui Ignui Skrupskeliui ta karikatūra, kaip svarbiausia priežastis, kainoję suėmimo, kalinimo, nuteisimo sunkiesiems darbams, ištrimimo ir galų gale mirties.

Vokietijos karui su Sov. Sąjunga prasidėjus, susitikau nespėję išvežti ir rytus kalintą dr. Dielininkaitį, kuris parodė sprendimą: 8 metai sunkių darbų Orenburgo srity. Dr. Dielininkaitis man sakė, kad panašų sprendimą.

gavęs ir dr. Skrupskelis — jis išsiūstas ir mongolų tautelės Komi sritį, šiaurvakarietame pauraly, per negyvenamus Volingos miškus tiesi ir šiaurę geležinkelio. Kokiū būdu ir kodėl jis perkelėsi ir Sibirį, galima tikrai spelioti — kad nepabėgų ir vakarus, kaip daugelis id. kad pabėgė.

Dr. Ig. Skrupskelis nepabėgė iš Sibiro — nepabėgė ir nuo mirties, kurios ten susilaukė jau tūkstantai lietuvių patriotų ir laisvės kovotojų.

Traginga mūsų patriotų mirtis tremtyje dėl tautos laisvės ir Lietuvos valstybės nepriklausomybės tepasakina visomis galiomis įvykdyti jų testamentą.

Mielai, bet nelaimingai, dr. Ig. Skrupskelio žeimai, kur ji bebūtų, giliausia užuojauta ir pagoda, kad dr. Ig. Skrupskelis mirė didvyrio kankinio mirtimi, kurią tauta minės amžiais.

J. Kardelis

Knygnešiai

Plunksna ir knyga priekėlė Lietuvai. Lietuviškas raštas buvo didysis kovos ginklas, ir kurį sutrupėjo carinės priespaudos grandinės. Bet toji lietuviškoji spauda savo istorijos lapuose yra įsirašiusi nuostabi herojinių laikotarpių, kokių neturi nė viena kita tauta. Tai garšis spaudos draudimo ir knygnešų laikotarpis, trukęs ištisus 40 metų (1865—1904).

Vienu stipriausių rusinimo priemonių turėjo tapti lietuviškos knygos rusifikacijos raidėmis. Jos buvo leidžiamos valdžios lėšomis ir visokiais būdais brukamos lietuviams. Tačiau jos neturėjo jokio pasiekimo. Iš viso tų leidinių per visą 40 metų laikotarpį išspausdinta tik 54 (kurį 4 prieš spaudos uždraudimą). Be to, jų skaičius tolydžio mažėjo: per pirmąjį dešimtmetį (1864—73) išleista 30 leidinių, per 7 leid. per antrą ir ketvirtą dešimtmetį (1874—83 ir 1894—1904) ir 10 leid. per

trečiąjį dešimtmetį (1884—93). Yra atskirų 11 metų, kai nė vieno lietuviško lietuviū rusifikacijos raidėmis nebuvo išleista.

Toks rusinimo politikos visiškas nepasiekimas bus lengvai suprantamas, kai pažvelgsime vien į skaičius tų lietuviškų leidinių, kurie buvo spausdinami Maž. Lietuvoje, daugiausia Tilžėje ir Ragainėje. Iš viso per 40 metų išspausdinta 1856 lietuviški leidiniai. Jų skaičius tolydžio didėjo: 1864—73 m. 214 leid., 1874—83 m. — 270 l., 1884—93 m. — 586 leid., 1894—1904 m. — 786 leid. Knygų spausdinimas M. Lietuvoje ir jų gabenimas per sieną buvo organizuotas, planingas. Pirmas spausdinimo ir knygų gabenimo organizatorius buvo vysk. M. Valančius. Katalikų kunigo Zabermano padedamas jis planingai vykdė liet. knygų spausdinimą.

Knygas gabeno į Lietuvą ir jas platino knygnešiai. Per pačią sieną pernešti būdavo dažnai pasamdomi kontrabandininkai specialistai, kurie knygas nešdavo už pinigų. Tačiau daugumą tą pavojaingą darbą dirbo ne dėl pelno, bet dėl idėjos. Daug knygnešų žuvo, kiti buvo kalinimi ir į Sibirį tremiami. Tačiau persekiojimai neatbaidė nuo darbo, bet dar labiau grūdino jėgas ir stiprino pasiryžimą kovoti. Visoje Lietuvoje buvo išplėstas gerai organizuotas knygnešų tinklas. Be didžiojo M. Valančiaus Zemaičiūose žymiausių knygnešų organizatoriai buvo Ser. Kušeliūskas, kun. Vyrtas, kun. Jurgaitis, kun. J. Tumas ir kt. Rytų Lietuvoje veikė kun. S. Gimžauskas. Šiaur. Lietuvoje išgarsėjo Jurgis Bieliakas-Bielinis. Jis pats savo iniciatyva buvo sukūręs stiprią knygų platintojų organizaciją su 3000 rb. kapitalu ir pasiūlymą nepaprastai drąsa ir apskrumu. Visų knygnešų gyvenimas buvo pilnas pavojingų nuotykių, dramatiškų momentų. Apie J. Bielinį pasakojamos tikros legendos...

Šio klausimo, bet labai veiklaus spaudos draudimo metu knygų platintojo nuopelnai lietuvių kultūros ir kovų istorijoje yra labai dideli. Pro Sudargą ejo pagrindinis lietuviškos knygos kelias ne tik beveik į visą Suvalkiją, bet taip pat ir į Vilniaus kraštą bei Kauno apylinkes. O didysis to kelio saugotojas ir sumanus vairininkas buvo kun. M. Sederevičius.

Dabar minime jo mirties 40 metų sukaktį (mirė Sudargė 1907 m. kovo 7 dieną). Lai jo šviesus darbus atminimas ir mokėjimas aukotis lietuvių visuomenės reikalams šviečia tautos gyvenimo sutemoje ir lai moko nepažinti ir sunkiausiose aplinkybėse.

Dr. Naujokaitis

— S. m. kovo mėn. 10 dieną sukako 70 metų nuo neuilistamo lietuvių kovotojo prieš bedievę ir bolševizmą — prof. kun. Antano MALIAUSKIO gimimo. Jis yra gimęs 1877 m. kovo 10 dieną Kretingoje, miręs Kaune 1941 m. birželio mėn. 9 dieną.

— Kovo mėn. 14 dieną sukanka dveji metai nuo ilgamečio V. D. Univ. rektoriaus, daugelio valstybės teisės monegrafijų autorius — prof. Mykolo ROMEIO mirties (gimęs 1880 m. gegužės 17 dieną Obelių valsčiuje, miręs 1945 m. kovo 14 dieną).

— Kovo mėn. 15 dieną sukanka 15 metų nuo Pavilo MATULIONIO mirties. Jis gimė 1860 m. rugpjūčio 5 dieną Kupiškėje, mirė 1932 m. kovo 15 dieną Aleksandrijoje (prie Šiaulių). Jis yra žymus senesniųjų laikų Lietuvos miškininkas ir gamtininkas, išleidęs lietuvišką botanikos žodyną, Lietuvos žemėlapi. Taip pat aktyviai bendradarbiavo lietuvių spaudoje: „Varpe“, „Lietuvių laikraštėje“, „Vilniaus žiniose“ ir kitur. Pov. Matulionis buvo pirmasis Dotnuvos Žemės ūkio Akademijos rektorius ir vienas svarbiausių jos steigėjų ir organizatorių.

— Kovo mėn. 17 dieną sukanka 70 metų nuo lietuvių poeto kun. Juozo Snapšio — MARGALIO gimimo, o kovo 24 dieną — 26 metai nuo jo mirties (gimė 1877 m. kovo 17 dieną Margių k. Seduvos valsč., mirė 1921 m. kovo 21 dieną Sudeikiuose Utenos apskr.). J. Margalis buvo aktyvus „Tėvynės Sargo“, „Zinycios“, „Vilniaus žinių“, „Vilties“ ir kitų lietuviškų laikraščių bendradarbis, populiarus poetas, aiškioje Maironio itakoje sukūręs nemaža patriotinių eilėraščių ir dainų. 1900 m. jis išspausdino eilėraščių rinkinį „Volunge“, 1904 m. dramą „Mūsų bajorai“. Kai kurį laiką Margalis buvo gana populiarus, šiandien jau pamirštas, nors kai kurios jo dainos, pav. „Leiskit į tėvynę“ ir dabar tebedainuojamos.

— Kovo 26 dieną Lietuvos pasiuntinui ir įgaliotam ministriui JAV Povilui ZADEIKUII sutanka 60 metų amžiaus.

— tis —

S u k a k t y s

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

Piešinius gražiai paaiškina iš prof. dr. Balduoko (Balduos) disertacijos paimti tekstai, nors ir be jų dailininko darbai aiškūs ir įspūdingi.

Sis leidinys brangus lietuviams, bet jis labai vertingas ir propaguoti lietuvių kurybai, lietuvių dvasios savitumui kiti tautų tarpe, juo labiau, kad aiškiamieji tekstai atspausdinti keturiomis kalbomis — lietuviškai, angliškai, prancūziškai ir vokiškai.

Palyginti, leidinys nebrangus — 30 RM. Jis galima gauti pas patį autorių (20b) Göttingen, Gronerland str. 11). Sis leidinys naudingas ir mokykloms. Jo pasirodymas reikia gražiai sveikinti.

J. K.

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suvalkijos knygnešio kun. Martyno Sederevičiaus mirties. Kileš iš Plėgų kaimo, Lukšių valsč. (gimęs 1829 m. lapkričio 9 d.) dar bevika-ruodamas pradėjo rūpintis žmonių švietimu ir religinės literatūros gaminiu. O perkeltas į Sudargą klebonu, visas savo jėgas ir pajamas skyrė lie-

— S. m. kovo 7 dieną sukako 40 metų nuo didžiojo Suval

Anglijos lietuviai bendroje tautos šeimoje

Anglijos lietuviai, kaip jau žinoma, yra sudarę tautos ir Lietuvos valstybės reikalams vėjų. Jie turi ir savo organizaciją, kuri rūpinasi gyvybiniais tautos ir valstybės reikalais. Jie, kaip ir Amerikos lietuviai, nepaliaujamai budi ir nepalaidžia momentų, kuriais itin svarbiausiu pasinaudoti. Šia prasme Anglijos lietuviai vis stipriau ir aktingiau įsijungia į bendrą tautos kovą už teises aktyvą.

Tu jų veiklos pagyvėjimą sukėlia nuolat dabar atvyksta iš kontinento lietuvių būriai—tai lietuvių, tai karių, buvusių karo belaisvių.

Ypač stiprus Anglijos lietuvių veiklos ir susirūpinimo pakilimas konstatuojamas vasario mėn. 16 dienos praga.

Tai diena Anglijoje, Londone, yra išleista specialus leidinys „Apžvalga“. D. Britanijos lietuvių R. K. darbininkų sąjungos savaitraštis „Išveičių draugas“ ta proga išleido papildytą numerį, kuriame ilgą straipsnį aktualiais reikalais parašė Igalotasis Lietuvos Ministeris B. K. Balutis. Pateikiame ministerio pasisakymų ištraukas:

„Lietuvių tauta ir vėl sulaukė 16-tojo Vasario. Sulaukė dienos, kurioje ir ji mini savo Nepriklausomybės atgavimą. Deja, ligi šiol ji dar nesulaukė tos laisvės, kuri taip žiauriai ir neteisingai buvo jai išplėsta 1940 metais. Mūsų broliai Lietuvoje dar vis dejuoja po svetimu jungiu ir žiauria svetima priespauda. Ir nors karas jau seniai pasibaigė, taikos vis dar nėra. Nors audra jau praūžė, bet laisvės saulute dar jiems neužtekėjo...“

Ir nenusiminkime, kad mes esame meži, o mūsų priešas ir didelis, ir stiprus. Mes esame girdėję, kad anais, labai senais laikais, buvo labai didelis milžinas Galijotas ir mažas berniukas Dovydas. Ir mes visi gerai žinome, kuo ta visa istorija užsibaigė...“

Lietuvių tautą dar laukia sunki ir gal būt dar ilga kova. Šie metai yra ypatingai pavojingi. Mės nesuklupsime po sunkia našta, kuri užgulė mūsų tautą. O jeigu net ir tektų kartais suklypti, tai ir vėl atsikelsime, kol kovą už mūsų tautos laisvę galutinai laimėsime.

Tiktai, mieli broliai, mes turime nepamiršti vieno dalyko: mes turime apsisąvoti tokiomis ginklais, kokius turėjo mūsų protėviai ir kurių net ir paties pragaro galybė nugalėti negali. Tie ginklai yra visų pirmiausia—vienybė, o po to—ištvėrmė, kantumas, mokėjimas laukti ir niekadęs nusiiminti. Ateis laikas—ir mes, vėliau ir anksčiau, turėsime laimėti, nes mūsų pusėje TEISYBĖ, o teisybė visados turi viršun išplaukti. O tuo tarpu kad topageidaujamos valandos galėtum greičiau sulaukti, — dirbkime visi, kaip bitės, kaip skruzdės...“

Lietuvių tautą dar laukia sunki ir gal būt dar ilga kova. Šie metai yra ypatingai pavojingi. Mės nesuklupsime po sunkia našta, kuri užgulė mūsų tautą. O jeigu net ir tektų kartais suklypti, tai ir vėl atsikelsime, kol kovą už mūsų tautos laisvę galutinai laimėsime.

Tiktai, mieli broliai, mes turime nepamiršti vieno dalyko: mes turime apsisąvoti tokiomis ginklais, kokius turėjo mūsų protėviai ir kurių net ir paties pragaro galybė nugalėti negali. Tie ginklai yra visų pirmiausia—vienybė, o po to—ištvėrmė, kantumas, mokėjimas laukti ir niekadęs nusiiminti. Ateis laikas—ir mes, vėliau ir anksčiau, turėsime laimėti, nes mūsų pusėje TEISYBĖ, o teisybė visados turi viršun išplaukti. O tuo tarpu kad topageidaujamos valandos galėtum greičiau sulaukti, — dirbkime visi, kaip bitės, kaip skruzdės...“

Lietuvių tautą dar laukia sunki ir gal būt dar ilga kova. Šie metai yra ypatingai pavojingi. Mės nesuklupsime po sunkia našta, kuri užgulė mūsų tautą. O jeigu net ir tektų kartais suklypti, tai ir vėl atsikelsime, kol kovą už mūsų tautos laisvę galutinai laimėsime.

Tiktai, mieli broliai, mes turime nepamiršti vieno dalyko: mes turime apsisąvoti tokiomis ginklais, kokius turėjo mūsų protėviai ir kurių net ir paties pragaro galybė nugalėti negali. Tie ginklai yra visų pirmiausia—vienybė, o po to—ištvėrmė, kantumas, mokėjimas laukti ir niekadęs nusiiminti. Ateis laikas—ir mes, vėliau ir anksčiau, turėsime laimėti, nes mūsų pusėje TEISYBĖ, o teisybė visados turi viršun išplaukti. O tuo tarpu kad topageidaujamos valandos galėtum greičiau sulaukti, — dirbkime visi, kaip bitės, kaip skruzdės...“

Lietuvių tautą dar laukia sunki ir gal būt dar ilga kova. Šie metai yra ypatingai pavojingi. Mės nesuklupsime po sunkia našta, kuri užgulė mūsų tautą. O jeigu net ir tektų kartais suklypti, tai ir vėl atsikelsime, kol kovą už mūsų tautos laisvę galutinai laimėsime.

Tiktai, mieli broliai, mes turime nepamiršti vieno dalyko: mes turime apsisąvoti tokiomis ginklais, kokius turėjo mūsų protėviai ir kurių net ir paties pragaro galybė nugalėti negali. Tie ginklai yra visų pirmiausia—vienybė, o po to—ištvėrmė, kantumas, mokėjimas laukti ir niekadęs nusiiminti. Ateis laikas—ir mes, vėliau ir anksčiau, turėsime laimėti, nes mūsų pusėje TEISYBĖ, o teisybė visados turi viršun išplaukti. O tuo tarpu kad topageidaujamos valandos galėtum greičiau sulaukti, — dirbkime visi, kaip bitės, kaip skruzdės...“

Lietuvių tautą dar laukia sunki ir gal būt dar ilga kova. Šie metai yra ypatingai pavojingi. Mės nesuklupsime po sunkia našta, kuri užgulė mūsų tautą. O jeigu net ir tektų kartais suklypti, tai ir vėl atsikelsime, kol kovą už mūsų tautos laisvę galutinai laimėsime.

Tiktai, mieli broliai, mes turime nepamiršti vieno dalyko: mes turime apsisąvoti tokiomis ginklais, kokius turėjo mūsų protėviai ir kurių net ir paties pragaro galybė nugalėti negali. Tie ginklai yra visų pirmiausia—vienybė, o po to—ištvėrmė, kantumas, mokėjimas laukti ir niekadęs nusiiminti. Ateis laikas—ir mes, vėliau ir anksčiau, turėsime laimėti, nes mūsų pusėje TEISYBĖ, o teisybė visados turi viršun išplaukti. O tuo tarpu kad topageidaujamos valandos galėtum greičiau sulaukti, — dirbkime visi, kaip bitės, kaip skruzdės...“

BCT posėdis su Tarpvalst. Pabėgėlių Komitetu

Š. m. kovo mėn. 7 d. BCT patalpose įvyko BCT atstovų ir Tarpv. Pab. kom. dviejų narių posėdis. TPK narių pagrindinis tikslas buvo pasinformuoti apie pabaltiečių DP padėtį ir jų skaičių visose okup. zonose kaip stovyklų ribose taip ir už stovyklų ribų; toliau apie pabaltiečių kolonijų dydį, pajėgumą bei užsiėmimą užjuriuose.

Paaikėjo, jog išvykti iš britų zonos į JAV, kad ir su „Affidavit of Support“ tuo tarpu yra labai maža vilčių, nebent kaip JAV piliečių, nes visos kvotos pasiskirstytos maždaug tokiu santykiu: 90% kvotos amerikiečių okupuose zonoje Vokietijoje, o likusius 10% vieni likūšiam žemės rutuliui.

Turintieji artimų giminių Kanadoje turi laikytis šios procedūros. Gimines turi kreiptis į Imigracijos Departamentą Kanadoje, kad įtrauktų anglų zonoje esantį giminių ir atitinkamą imigrantų sąrašą. Imigracijos Departamentas, pravedęs tam tikrą kvotą, persiunčia sąrašą išleistiųjų DP-čių Tarpvalstybinių Pabėgėlių Komitetui, Lemgo, kuris jau iš savo pusės painformuoja atitinkamus asmenis apie galimumus išvykti ir pasirūpina išvažiavimo leidimų gavimu. Vienas sąrašas anglų zonoje jau yra gautas, tik, deja, jame nėra nė vieno pabaltiečio.

Brazilija numatanti platesnę imigracijos programą gegužės mėnesį. Tarp anglų ir brazilų vyriausybės dar nėra galutinai susitarta dėl DP pasirinkimo.

Argentina tuo tarpu nusistatęsi išleisti imigrantų tik iš romanų tautų tarpo.

Kovo mėn. 10 d. Tarpvalstybinių Pab. Komitetas BCT-ai oficialiai pranešė: „Brazilijos imigracinė komisija yra painformavusi Tarpvalstybinių Pabėgėlių Komitetą, kad Brazilijos vyriausybė yra davusi sutikimą išleisti 1000 pavienių asmenų ir šeimų iš tremtinių tarpo. Tremtiniai turi būti žemės ūkio arba pramonės darbininkai. Šie emigrantai atliks pionierių darbą subtropinėse Brazilijos srityse. Anglų zonoje iš minėto kontingento yra paskirta 275 pavienių asmenų ir šeimų.“

Papildomai TPK paaikšina, kad Brazilijos misija yra numatoma anglų zonoje skirtą kontingentą surinkti iš Meerbecko ir Burgdorfo UNRRA-os Teamų administruojamų DP stovyklų.

P A D E K A

Lietuvos Tremtinių Operos Kolektyvas nuoširdžiausiai dėkoja visoms organizacijoms ir atskiriems asmenims pinigine parama, ir savo asmenišku darbu, ar šiaip kitokiu būdu teikiusiomis pagalba mūsų sunkiam Operos atkūrimo darbe. Taip pat nuoširdžiai dėkojame visiems mūsų gražiai sveikinusiems bei Operos atidarymo proga įteikiusiems dovanų.

Lietuvių Tremtinių Operos Kolektyvas

P. S. Maloniai prašome kitus laikraščius persipašaudinti.

Nauja Britų politika tremtinių, atžvilgiu

(Oficialus pranešimas)

I. Priežastys

1. Jo Didenybės Vyriausybė repatriacijos, įkurdinimo ir iš mcdarbo kylančių demoralizuojančių veiksnių pavojaus sumažinimo šviesoje nuodugnai apsvaistė DP ateities klausimą Britų zonoje.

2. Jo Didenybės Vyriausybė pirmoje eilėje ir toliau nori padrasinti ir žada teikti visokeriopą pagalbą DP grįžimui į jų gimtinius kraštus.

3. Tačiau pripažįstama, kad didelis skaičius DP negrįš namo. Tiems Jo Didenybės Vyriausybė stengsis padėti įsikurti Europoje ar užjūryje. Privertina repatriacija nebuvo ir nebus vykdoma.

4. Britų zonoje Vokietijoje vis dar yra 270.000 DP. Reikia konstatuoti, kad žymus jų skaičius, jei jie nerepatriuos, liks ilgiam laikui Vokietijoje, nors derybos dėl jų įkurdinimo su kitais kraštais ir vyksta. Dėl to būtina rasti darbo visiems galintiems dirbti. Labai galimas daiktas, kad dirbantieji DP bus žymiai priimtinesni imigraciniams kraštais, kaip tie, kurie ilgą laiką nedirbo. Tuo tarpu pilnai aprūpinti visus darbu, neįjungiant jų į vokiečių ūkį, yra neįmanoma. Įjungimo atveju numatoma apsaugoti DP interesus atitinkamai pavarškiais.

II. Problemos sprendimas

5. Tiems, kurie lieka Britų zonoje, Jo Didenybės Vyriausybė nutarė:

a) Rūšius su bendru maisto trūkumu ir dėl to, kad buvusio DP išbadėjimo pasekos (išskiriant nuolatinius ligonius ir nusilpusius) jau išgyventos, nutarta maisto normas ir DP pragyvėjimo standartą, kuris ilgą laiką pradžioje okupacijos buvo aukštesnis už vokiečių, sulyinti su vokiečiais.

b) Tačiau Jo Didenybės Vyriausybės pirmasis tikslas ir toliau lieka padrasinti ir pagelbėti DP grįžimui ir jų kilmės kraštus. Visiems, kurie neturi ypatingai rimtų asmeniškių priežasčių, geriausia išeitis būtų grįžti namo. Jo Didenybės Vyriausybė pripažįta, kad tam tikras DP skaičius pasiliks Britų

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

III. Baigiamieji nuostatai

7. Sekantieji punktai skelbtini DP dėmesiai:

a) Rezoliucija iš Jungtinių Tautų posėdžio 1946 m. vasario mėn. 12 d.: „Nė vienas pabėgėlis ar tremtinys, kuris būdamas pilnai informuotas apie savo kraštą iš atitinkamos vyriausybės pusės, visiška laisvai, galutinai ir tvirtai nusprendęs negrįžti ir savo kilmės kraštą, pareikšdamas tam rimtas priežastis, ir jei jis nėra karo nusikaltėlis, „kvislingas“ ar išdavikas, nebus verčiamas grįžti namo. Šitokių pabėgėlių ar DP ateitimi bus pasirūpinta per tarpautinį organą, kuris bus sudarytas ir pripažintas.“

b) Tačiau Jo Didenybės Vyriausybės pirmasis tikslas ir toliau lieka padrasinti ir pagelbėti DP grįžimui ir jų kilmės kraštus. Visiems, kurie neturi ypatingai rimtų asmeniškių priežasčių, geriausia išeitis būtų grįžti namo. Jo Didenybės Vyriausybė pripažįta, kad tam tikras DP skaičius pasiliks Britų

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko, iki jie galės rasti sau pastovius namus.

Emigracija į Vakarų pusrutulio kraštus yra susiaurinta veikiančiais įstatymais iki labai nedidelio (tam tikrų profesijų ir kvalifikacijų) skaičiaus. Didėsiam skaičiui emigruoti tuo tarpu nėra daug perspektyvų.

c) Kiekvienas DP, dirbąs Britų okupuose armijoje, Kontrolinėje Komisijoje ar vokiečių ūkyje, įkurdinimo ar emigracijos atveju bus painformuotas.

d) Iki paaikšės įkurdinimo galimybės, DP pirmoje eilėje turi būti įjungti ir darbus su Britų organais, kaip pav. Mišri civilinė sargyba tarnyba, ir tik antroje eilėje į vokiečių ūkį pagal Kontrolinės Komisijos įstatymą Nr. 3. DP naudosis tomis pačiomis privilegijomis, šalpa ir bus įjungti ir socialinio draudimo schemą, kaip ir vokiečiai.

e) DP bus panaudoti tiems darbams, kurie atitinka jų išsilavinimui; priverstinai gali būti siunčiami tik darbams, atitinkantiems jų fizinių pajėgumą. Priverstinis darbas nebus skiriama tais atvejais, kai tektų dirbantįjį atskirti nuo jo šeimos. Darbo prievolė nepalies ir jaunų merginų ar moterų, kurios gyvena DP stovyklose ir yra surištos su šeima; jos liks stovyklose ir galės gauti darbą netoli stovyklos, kad tą pačią dieną galėtų ir darbą nuvykti ir sugrįžti. Kur patogu, stovyklos turėtų būti perkeltos arčiau pramonės centrų.

f) Britų Reino armija ir kitos okupuojančios pajėgos teiks pirmenybę DP, rinkdamos darbininkus darbams. Tokiose tarnybose, kaip Mišri civilinė

zonoje ir negrįs dabartinėmis sąlygomis namo. Jo Didenybės Vyriausybė išnaudos kiekvieną galimą būdą įkurdinimui Europoje ar užjūryje. Bet tie žmonės turi suprasti, kad galimas daiktas, praeis dar daug laiko